

ISSN: 1905-0852

IJPS

วารสารเภสัชศาสตร์อีสาน

Isan Journal of Pharmaceutical Sciences

Volume 15, Number 3, July – September 2019

ที่ปรึกษาที่รับผิดชอบ

Prof.Dr.Janet p. Engle

University of Illinois at Chicago, USA

Assoc.Prof.Nalin Payakachat

College of Pharmacy, University of Arkansas for Medical Sciences, USA

ที่ปรึกษา

รศ.ดร.ไพบูรณ์ ดาวสดใส

คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผศ.ดร.ชนัดดา พลอยล้อมแสง

คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ดร.ศักดิ์สิทธิ์ ศรีภา

คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

บรรณาธิการคนแรก

ศ.ดร.บงอร ศรีพานิชกุลชัย

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บรรณาธิการบริหาร

ผศ.ดร.เด่นพงศ์ พัฒนเศรษฐานนท์

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บรรณาธิการ

รศ.ดร.วิรัช ติลาอ่อน

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ดร.สุรัชดา ชนโสภณ

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รองบรรณาธิการ

ศ.ดร.ธเนศ พงศ์จรรยากุล

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

รศ.ดร.สุภาวดี ดาวดี

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผศ.ดร.ประสพอร รินทอง

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผศ.ดร.สุวรรณา ภัทรเบญจพล

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ผศ.ดร.ศิริมา สุวรรณภูมิ จันทะมา

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ดร.วันรัตน์ อนุสรณ์แสงชัย

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

กองบรรณาธิการ

ศ.ดร.ปราณีโต โอปณะโสภิต

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ศ.ดร.วรารณณ์ จรรยาประเสริฐ

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ศ.ดร.โอภา วัชรคุปต์

คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล

รศ.ดร.ธีรศักดิ์ ไรจันธรา

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

รศ.ดร.เนติ สุขสมบูรณ์

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

รศ.ดร.อรัญ กระจ่างญาณเมธา

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รศ.ดร.สงวน ลือเกียรติบัณฑิต

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

รศ.ดร.สุรกิจ นาทีสุวรรณ

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ผศ.ดร.นันทิมา วรธนะภูติ

คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผศ.ดร.ศิริตรี สุทธิจิตต์

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผศ.ดร.อุษาวดี สุตะภักดิ์

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ

Dr.Glenn Neville Borlace

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เลขานุการกองบรรณาธิการ

นางทองคำ วงษ์พระจันทร์

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

นางไพฑูรย์ บุญชู

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นางสาวสดใส ตะวันันท์

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ผู้ช่วยเลขานุการกองบรรณาธิการ

นายอาทิตย์ วงษ์พระจันทร์

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

นายเดชิต ชื่นประทุมทอง

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

นางนิตยา นารินทร์

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นายวุฒิพงศ์ จันทร์พันธุ์

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

วัตถุประสงค์ และขอบเขต

เป็นวารสารวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ทางสาขาเภสัชศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ เพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารข้อมูลและข้อคิดเห็นระหว่างนักวิชาการ นักวิจัย จากทุกสถาบัน โดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมศาสตร์สาขา ดังต่อไปนี้ เภสัชกรรมปฏิบัติ (pharmacy practice), การบริบาลทางเภสัชกรรม (pharmaceutical care), เทคโนโลยีเภสัชกรรม (pharmaceutical technology), เภสัชเคมี (pharmaceutical/medicinal chemistry), เภสัชวิทยา (pharmacology), เภสัชจลนศาสตร์ (pharmacokinetics), เภสัชพฤกษศาสตร์ (pharmaceutical botany), เภสัชเวทและผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ (pharmacognosy and natural products), เภสัชกรรมสังคมและบริหาร (social and administrative pharmacy), เภสัชเศรษฐศาสตร์ (pharmacoeconomics), โภชนเภสัชภัณฑ์ (Nutraceutical), วิทยาการเครื่องสำอางและความงาม (Cosmetic sciences and beauty), เทคโนโลยีชีวภาพทางเภสัชศาสตร์ (biotechnology), เภสัชพันธุศาสตร์ (pharmacogenomics)

การรับผลงาน:

รับผลงานผ่านระบบออนไลน์ (E-Journal) (บุคคลทั่วไป กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์ คนไทย 1,000 บาท/เรื่อง, ต่างชาติ 50 USD/เรื่อง)

รูปแบบการตีพิมพ์

นิพนธ์ต้นฉบับ นิพนธ์ปริทัศน์

กำหนดออก

ปีละ 4 ฉบับ (มีนาคม, มิถุนายน, กันยายน, และธันวาคม ของทุกปี)

สำนักงานกองบรรณาธิการ: คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 123 ถ.มิตรภาพ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40002

ลิขสิทธิ์: วารสารเภสัชศาสตร์อีสาน (IJPS) เป็นลิขสิทธิ์ของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ไม่อนุญาตให้ส่วนใดส่วนหนึ่งของเอกสารนี้ไปผลิต หรือทำซ้ำ หรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการค้าโดยปราศจากความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากบรรณาธิการ

Honorary Advisory Board

Prof.Dr.Janet p. Engle
University of Illinois at Chicago, USA
Assoc.Prof.Dr.Nalin Payakachat
College of Pharmacy, University of Arkansas for Medical Sciences, USA

Advisory Board

Assoc.Prof.Dr.Piboon Daosodsai
Dean of Faculty of Pharmaceutical Sciences, Khon Kaen University
Asst.Prof.Dr.Chanuttha Ployearmsang
Dean of Faculty of Pharmacy, Mahasarakham University
Dr.Saksit Sripa
Dean of Faculty of Pharmaceutical Sciences, Ubon Ratchathani University

First Editor

Prof.Dr.Bungorn Sripanidkulchai
Faculty of Pharmaceutical Sciences, Khon Kaen University

Chief Editor

Asst.Prof.Dr.Denpong Patanasethanont
Faculty of Pharmaceutical Sciences, Khon Kaen University

Editor

Assoc.Prof.Dr. Warisada Sila-on
Faculty of Pharmaceutical Sciences, Ubon Ratchathani University
Dr.Suratchada Chanasopon
Faculty of Pharmacy, Mahasarakham University

Associate Editors

Prof.Dr.Thaned Pongjanyakul
Faculty of Pharmaceutical Sciences, Khon Kaen University
Assoc.Prof.Dr.Supawadee Daodee
Faculty of Pharmaceutical Sciences, Khon Kaen University
Asst.Prof.Dr.Prasob-orn Rinthong
Faculty of Pharmacy, Mahasarakham University
Asst.Prof.Dr.Suwanna Phattarabenjaphol
Faculty of Pharmaceutical Sciences, Ubon Ratchathani University
Asst.Prof.Dr.Sirima Suvarnakuta Jantama
Faculty of Pharmaceutical Sciences, Ubon Ratchathani University
Dr.Wanarat Anusomsangiam
Faculty of Pharmacy, Mahasarakham University

Editorial Board

Prof.Dr.Praneet Opanasopit
Faculty of Pharmacy, Silpakorn University
Prof.Dr.Varaporn Junyaprasert
Faculty of Pharmacy, Mahidol University
Prof.Dr.Opa Vajragupta
Faculty of Pharmacy, Mahidol University
Assoc.Prof.Dr.Theerasak Rojanarata
Faculty of Pharmacy, Silpakorn University
Assoc.Prof.Dr.Naeti Suksomboon
Faculty of Pharmacy, Mahidol University
Assoc.Prof.Dr.Arom Jedsadayanmeta
Faculty of Pharmacy, Thammasat University
Assoc.Prof.Dr.Sanguan Lerkiatbundit
Faculty of Pharmaceutical Sciences, Prince of Songkla University
Assoc.Prof.Dr.Surakit Nathisuwan
Faculty of Pharmacy, Mahidol University
Asst.Prof.Dr.Nontima Vardhanabhuti
Faculty of Pharmaceutical Sciences, Chulalongkorn University
Asst.Prof.Dr.Siritree Suttajit
Faculty of Pharmacy, Chiang Mai University
Asst.Prof.Dr.Usawadee Sutapuk
Faculty of Pharmacy, Payap University
Dr.Glenn Neville Borlace
Faculty of Pharmaceutical Sciences, Khon Kaen University

Secretarial Board

Thongkum Vongprajan
Faculty of Pharmaceutical Sciences, Khon Kaen University
Paitoon Boonchoo
Faculty of Pharmacy, Mahasarakham University
Sodsai Tarinant
Faculty of Pharmaceutical Sciences, Ubon Ratchathani University

Assistant Secretarial Board

Arthit Vongprajan
Faculty of Pharmaceutical Sciences, Khon Kaen University
Taechit Chuenprathumthong
Faculty of Pharmaceutical Sciences, Khon Kaen University
Nittaya Nareejan
Faculty of Pharmacy, Mahasarakham University
Wutipong Chantapun
Faculty of Pharmaceutical Sciences, Ubon Ratchathani University

Aims and Scopes

- To publish research and initiative work on broad aspects of pharmaceutical sciences and health sciences.
The breadth of its coverage are pharmacy practice, pharmaceutical care, pharmaceutical technology, pharmaceutical/medicinal chemistry, pharmacology, pharmacokinetics, pharmaceutical botany, pharmacognosy and natural products, social and administrative pharmacy, pharmacoeconomics, nutraceutical, cosmetic sciences and beauty, biotechnology and pharmacogenomics.
- To provide a forum for communicating data and comments on relevant research among academics and researchers.

Publication types

Original research article, review article

Publishing period

Four yearly (March, June, September and December)

Owner/Editorial periods

Faculty of Pharmaceutical Sciences, Khon Kaen University (KKU)
123 Mittraphap Road, Khon Kaen, 40002 Thailand.

Manuscript Submission

Manuscripts should be submitted online via the Journal website at:
<http://tci-thaijo.org/index.php/IJPS> and Fees published 50 USD/Article

บทความปริทัศน์ (Review Article)

สมรรถนะทางวิชาชีพสำหรับเภสัชกรของประเทศไทยและนานาชาติและการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพเภสัชกรชุมชนในประเทศไทย 1-13

Professional competency for pharmacist in Thailand and other-countries and community pharmacy clerkship in Thailand

ภณทิรา ปริญารักษ์, นันทวรรณ กิติกรณกรณ์

Pantira Parinyarux, Nantawarn Kitikannakorn

ฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาของจักรนารายณ์ 14-32

Pharmacological Activities of *Gynura procumbens* (Lour.) Merr.

สมมนัส มนัสไพบุลย์, ภาณุพงษ์ ใจวุฒิ, ศราวุฒิ อุพุฒินันท์

Sommanat Manatphaiboon, Phanuphong Chaiwut, Sarawut Oo-puthinan

เภสัชกรรมปฏิบัติ (Pharmaceutical Practice)

การพัฒนาระบบการจัดการความปลอดภัยยาที่โนโฟเวียร์ ไดโซโพรซิล ฟูมาเรต สำหรับผู้ติดเชื้อเอชไอวี ในโรงพยาบาลคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 33-44

Development of safety management system for Tenofovir disoproxil fumarate (TDF) in HIV patient at Klongluang Hospital Pathumthani province

พสุเพ็ญ สุขเกษม, รัตนาภรณ์ อาวิพันธ์, นันทวรรณ กิติกรณกรณ์

Pasupen Sukkasem, Rattanaporn Awiphan, Nantawarn Kittikannakorn

การทดสอบความถูกต้องและความแม่นยำของโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ติดตามวัดระดับยาแวนโคมัยซินในเลือดสำหรับผู้ป่วยเด็ก 45-50

Accuracy and precision of the computer program for TDM of vancomycin in pediatric patients

ยุพาพร ปรีชากุล, สีหะพงษ์ เพชรรัตน์, กนกวรรณ อุทิศพัฒนะ, กมลพัชร แสนนาใต้

Yupaporn Preechagoon, Sihapong Petcharat, Kanokwan Utuspatta, Kamonpat Sannatai

การพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินงานเภสัชกรรมปฐมภูมิสำหรับหน่วยบริการปฐมภูมิระดับตำบลด้วยวิธีเดลฟายแบบปรับปรุง 51-64

Development of Indicators and Criteria of Primary Care Pharmacy for Sub-district Primary Care by Modified Delphi Method

กาญจนา เสี่ยงใส, กฤษณี สระมุณี

Kanjana Seangsai, Kritsanee Saramunee

บทบาทของเภสัชกรในการค้นหาและจัดการปัญหาด้านการใช้ยา ณ หอผู้ป่วยวิกฤตหัวใจและหลอดเลือด	หน้า 65-74
The role of pharmacist in detecting and managing drug related problem in the coronary care unit วรธิดา สีลวานิช, มันทิวิร์ นิมวรพันธุ์ Voratima Silavanich, Mantiwee Nimworapan	
การประเมินความเหมาะสมของการได้รับยาร่วมกันหลายขนานในผู้ป่วยสูงอายุโดยใช้เกณฑ์ STOPP/ START 2014 ณ โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี	75-83
Evaluation of Polypharmacy Appropriateness in Elderly Patients Using the STOPP/START Criteria 2014 at Supphasithipasang Hospital, Ubon Ratchathani Province ทศิภาดา สามสีทอง, นันทิกานต์ แฉขุนทด, วลลภา แก้วทนต์, ชีราพร สุภาพันธ์, ศักดิ์สิทธิ์ ศรีภา Samseethong T., Chaekhuntod N., Kewtanong W., Supapaan T., Saksit S.	
IHoMe-PCC: การบริหารทางเภสัชกรรมจากมุมมองเชิงระบบกรณีศึกษาผู้ป่วยโรคจิตเภท	84-94
IHoMe-PCC: Pharmaceutical Care from a Systems Perspective in Case Study of Schizophrenia Patients จักรกฤษณ์ หงษ์ทอง, จุฑามณี ดุษฎีประเสริฐ, นุศราพร เกษสมบุญ Charkkrit Hongthong, Juthamane Dudsadeeprasert, Nusaraporn Kessomboon	
เภสัชศาสตร์ (Pharmaceutical Sciences)	
การลดการติดคราบจุลินทรีย์ของน้ำยาบ้วนปากใบฝรั่งในผู้ป่วยเบาหวาน	95-103
Plaque Reduction of Psidium guajava Leaf Mouthwash in Diabetic Patients ธีระ ผิวเงิน, วลลภา จันทรสว่าง Teera Piwngern, Wanlop Junsawang	
การใช้สมุนไพรบำบัดผู้เสพติดซ้ำ	104-112
Drug Relapse Therapy with Herbs วutipong ภาคติกุล, วรินทร์มาศ เกษทองมา Wuttiiphong Phakdeekul, Warinmad Kedthongma	
ตัวรับเอริลไฮโดรคาร์บอนและคอนสติติวฟแอนด์โรสเดนเป็นปัจจัยกำหนดการเหนี่ยวนำการแสดงออกของไซโตโครมพี 450 1 เอ 2, 2 เอ 6 และ 2 เอ 13 โดยนิโคติน และเอ็นไนโตรโซไดเอทานอลามีนในเซลล์มะเร็งตับ	113-124
Aryl Hydrocarbon and Constitutive Androstane Receptors are Compulsory Determinants in the Induction of Cytochrome P450 1A2, 2A6, and 2A13 Expression by Nicotine and N-Nitrosodiethanolamine in HepG2 Cells Nawaratt, วรัญญา จตุพรประเสริฐ, กนกวรรณ จารุกัจจ Nawaratt, Waranya Chatuphonprasert, Kanokwan Jarukamjorn	
คำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์	125
Instructions for Contributors	

Content

	Page
Review Article	
Professional competency for pharmacist in Thailand and other-countries and community pharmacy clerkship in Thailand	1-13
Pantira Parinyarux, Nantawarn Kitikannakorn	
Pharmacological Activities of <i>Gynura procumbens</i> (Lour.) Merr.	14-32
Sommanat Manatphaiboon, Phanuphong Chaiwut, Sarawut Oo-puthinan	
Pharmaceutical Practice	
Development of safety management system for Tenofovir disoproxil fumarate (TDF) in HIV patient at Klongluang Hospital Pathumthani province	33-44
Pasupen Sukkasem, Rattanaporn Awiphan, Nantawarn Kittikannakorn	
Accuracy and precision of the computer program for TDM of vancomycin in pediatric patients	45-50
Yupaporn Preechagoon, Sihapong Petcharat, Kanokwan Utuspatta, Kamonpat Sannatai	
Development of Indicators and Criteria of Primary Care Pharmacy for Sub-district Primary Care by Modified Delphi Method	51-64
Kanjana Seangsai, Kritsanee Saramunee	
The role of pharmacist in detecting and managing drug related problem in the coronary care unit	65-74
Voratima Silavanich, Mantiwee Nimworapan	
Evaluation of Polypharmacy Appropriateness in Elderly Patients Using the STOPP/START Criteria 2014 at Supphasithipasang Hospital, Ubon Ratchathani Province	75-83
Samseethong T., Chaekhuntod N., Kewtanong W., Supapaan T., Saksit S.	
IHoMe-PCC: Pharmaceutical Care from a Systems Perspective in Case Study of Schizophrenia Patients	84-94
Charkkrit Hongthong, Juthamanee Dudsadeeprasert, Nusaraporn Kessomboon	
Pharmaceutical Sciences	
Plaque Reduction of Psidium guajava Leaf Mouthwash in Diabetic Patients	95-103
Teera Piwngern, Wanlop Junsawang	
Drug Relapse Therapy with Herbs	104-112
Wuttiaphong Phakdeekul, Warinmad Kedthongma	
Aryl Hydrocarbon and Constitutive Androstane Receptors are Compulsory Determinants in the Induction of Cytochrome P450 1A2, 2A6, and 2A13 Expression by Nicotine and N-Nitrosodiethanolamine in HepG2 Cells	113-124
Nawaratt, Waranya Chatuphonprasert, Kanokwan Jarukamjorn	
Instructions for Contributors	125